Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32431

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i, 2016 y?l?nda Zeynep Yüksel taraf?ndan, özellikle din hizmetleri alan?nda görev yapan vaizlerin mesleki memnuniyet düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, vaizlik mesle?inin kendine özgü ?artlar? ve beklentileri göz önünde bulundurularak tasarlanm??t?r. Toplamda 22 madde ve 7 alt boyuttan olu?an bu araç, 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanmaktad?r.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, arac?n hem geçerli?ini hem de güvenilirli?ini bilimsel yöntemlerle test etmeyi amaçlam??t?r. Elde edilen bulgular, ölçe?in vaizlerin i? doyumunu de?erlendirmede yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

?? doyumu, vaizlik, din hizmetleri, ölçek geli?tirme, psikometri, Zeynep Yüksel, Cronbach alfa, Likert ölçe?i.

Yazarlar

Zeynep Yüksel

Amaç

Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i'nin temel amac?, Diyanet ??leri Ba?kanl???'na ba?l? olarak çal??an vaizlerin i?lerinden duyduklar? memnuniyet düzeylerini çok boyutlu olarak, sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Geleneksel i? doyumu ölçeklerinin dini hizmetler alan?na özgü faktörleri yeterince kapsamamas? nedeniyle, bu ölçek spesifik olarak vaizlerin görev tan?m?na, çal??ma ortam?na ve manevi sorumluluklar?na uygun faktörleri belirlemeyi amaçlam??t?r.

Bu araç sayesinde, din hizmetleri alan?ndaki yöneticiler ve ara?t?rmac?lar, vaizlerin mesleki memnuniyetini art?rmaya yönelik ihtiyaç duyulan alanlar? tespit edebilir ve böylece personel yönetiminde ve hizmet kalitesinde iyile?tirmeler yapabilirler.

Yap?

Ölçek, psikolojide merkezi bir kavram olan i? doyumunu ölçmektedir. ?? doyumu, bireyin i?ine kar?? sahip oldu?u duygusal ve bili?sel tepkilerin bir bütünüdür. Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i, bu yap?y? 22 madde arac?l???yla 7 farkl? alt boyutta ele almaktad?r.

Bu alt boyutlar, vaizlik mesle?inin hem ki?isel (manevi tatmin, mesleki geli?im) hem de kurumsal (ücret, yönetim deste?i, çal??ma ortam?) yönlerini kapsamaktad?r. Bu çok boyutlu yap?, vaizlerin

ARABPSYCHOLOGY.COM

i? doyumunu tek bir skor yerine, hangi alanlarda daha memnun veya memnuniyetsiz olduklar?n? detayl?ca ortaya koyacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme sürecinde, ölçek isminden de anla??laca?? üzere, geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? belirtilmi?tir (Yüksel, 2016). Geçerlik, bir ölçme arac?n?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünün göstergesidir.

Ölçe?in 7 alt boyuttan olu?mas?, geli?tirme a?amas?nda yap? geçerli?inin (construct validity) faktör analizi yöntemleri kullan?larak test edildi?ini güçlü bir ?ekilde i?aret etmektedir. Çal??mada ayr?ca içerik geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? olmas? muhtemeldir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?k analizi (internal consistency) yöntemi kullan?larak incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i'nin yüksek düzeyde güvenilir oldu?u tespit edilmi?tir.

Ölçe?in tamam? için hesaplanan Cronbach alfa katsay?s? de?eri **0,894** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik standartlara göre mükemmel bir iç tutarl?l??a i?aret etmekte olup, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i, geli?tirme a?amas?nda yap?lan faktör analizi çal??malar? sonucunda nihai yap?s?n? alm??t?r. Ölçek toplamda 22 maddeye sahiptir ve bu maddeler 7 farkl? alt boyuta (faktöre) ayr?lm??t?r.

Bu 7 alt boyutlu yap?, vaizlerin i? doyumunun tek bir homojen kavram yerine, farkl? ve ili?kili bile?enlerden olu?tu?unu göstermektedir. Faktör analizi, maddelerin hangi alt boyutlara yüklendi?ini belirleyerek ölçe?in yap?sal geçerli?ine önemli katk? sa?lam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Psikometrik Ölçek)

Format: 22 madde, 7 alt boyut

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Vaizler (Dini görevliler)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de Diyanet ??leri Ba?kanl???'na ba?l? olarak görev yapan, din hizmetlerinde bulunan personel (özellikle vaiz unvan?na sahip ki?iler).

Test Metodolojisi: Be?li Likert tipi derecelendirme ile uygulanan öz bildirim anketi.

1: hiç memnun de?ilim
5: çok memnunum

Anahtar Kelimeler

?ç tutarl?l?k, yap? geçerli?i, din psikolojisi, mesleki tatmin, 7 faktörlü yap?, Zeynep Yüksel.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2016

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik çal??malarda kullan?m için genellikle serbest olsa da, ticari veya geni? çapl? uygulamalar için sorumlu yazar Zeynep Yüksel ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Yüksel, Z. (2016). Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i: Geli?tirilmesi, geçerli?i ve güvenilirli?i. *Dini Ara?t?rmalar*, *19*(48), 225-234. DOI: 10.15745/da.95028

Makalenin DergiPark üzerindeki ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Sorumlu Yazar ?leti?im: zynpbcr@gmail.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: vaizlerin-is-doyumu-olcegi-toad.pdf

Vaizlerin ?? Doyumu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

Ölçek toplam 22 maddeden olu?maktad?r. Maddeler için yazar?n orijinal makalesine (Yüksel, 2016) ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM